

Príklady nelineárnych diferenciálnych rovníc pre zadanie č.3

1. **Lorentzov model turbulencie** – nelineárny dynamický systém navrhnutý pre modelovanie turbulencie v tekutinách:

$$\dot{x}_1(t) = A(x_2(t) - x_1(t))$$

$$\dot{x}_2(t) = Bx_1(t) - x_2(t) - x_1(t) \cdot x_3(t),$$

$$\dot{x}_3(t) = x_1(t) \cdot x_2(t) - Cx_3(t)$$

kde A, B, C sú konštantné parametre s hodnotami $A = 20, B = 40, C = 8/3, T_{in} = 0, T_{fin} = 20s$.

Riešte numericky v jazyku Matlab pomocou globálnych premenných a predpokladajte rôzne počiatkové podmienky.

2. **Van – der Polov oscilátor s budením** – nelineárny dynamický systém

$$\dot{x}_1(t) = x_2(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = A(1 - x_1^2(t)) \cdot x_2(t) - x_1(t) + u(t),$$

riešte numericky pomocou globálnych premenných, a rôzne počiatkové podmienky s nasledujúcimi vstupnými parametrami a budiacou funkciou :

$$A = 0.5, u(t) = 0.5, T_{in} = 0, T_{fin} = 30s. \text{ Výstupy riešenia } x_1(t), x_2(t) \text{ a } x_2(t) = f(x_1(t)) \text{ vizualizujte}$$

v tabuľke a graficky.

3. **Model matematického kyvadla** vyjadrený nelineárnou diferenciálnou rovnicou z pred. č.5.

riešte numericky v simulačnom jazyku Matlab s využitím rôznych **solverov** a vlastnej funkcie Runge-Kutta, (využiť globálne premenné a vstupy inicializovať podľa prednášky).

4. Riešte numericky v Matlabe nelineárne diferenciálne rovnice pri zadefinovaných počiatkových podmienkach s prepisom do substitučného kanonického tvaru a vlastnej funkcie pre metódu Runge-Kutta.

Výsledky riešenia získané pomocou **solvera** v Matlabe a pomocou **vlastnej funkcie Runge-Kutta** porovnajte, znázorníte graficky a v tabuľke.

$$\ddot{y}(t) - (\dot{y}(t))^2 = u(t), \quad u(t) - \text{vstup systému}, \quad y(t) - \text{výstup systému}$$

$$\ddot{y}(t) - (\dot{y}(t))^2 - y(t) \cdot \dot{y}(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) + \sin y(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) - (1 - y^2(t)) \dot{y}(t) + y(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) + (1 - y^2(t)) \dot{y}(t) - y(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) + (\dot{y}(t))^2 + y(t) = 1$$

$$\ddot{y}(t) - y(t) + 4y^3(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) - 2\dot{y}(t) - 2y(t) + y^3(t) = 0$$

$$\ddot{y}(t) + (1 - y^2(t)) \dot{y}(t) + 0.25 \cdot y(t) = 0$$